

Dags för (s) gå emot Reinfeldts EU-undfallenhet

Midsommarhelgens EU-förhandlingar var ännu ett exempel på hur regeringen gör allt för att vara stormakterna till lags. Socialdemokratin får inte vara regeringens hejarklack i EU-politiken, skriver Anna Hedh och Peter Gustavsson.

Vare sig Fredrik Reinfeldt träffar Kinas eller USA:s president är mönstret detsamma. Storkontrakten är viktigare än demokrati och mänskliga rättigheter. Regeringens medgörliga inställning gör Sverige till ett litet land som böjer ryggen för stormakterna.

Fredrik Reinfeldt har under våren rest runt och agerat springpojke för den tyska kanslern Angela Merkel. Efter att uppgörelsen om den ompaketerade EU-grundlagen hade träffats sade Reinfeldt att ”Sveriges ståndpunkt har varit att stödja Tyskland”. Tydligare kan regeringens undfallenhet inte uttryckas.

Det nya fördraget är i princip samma förslag som den grundlag holländare och fransmän röstade nej till 2005. Man har gjort förändringar i symbolfrågor, men huvudriktningen är densamma. Överförandet av mer makt till ett oreformerat EU – som holländarna röstade nej till – är kvar i fördraget. Högerpolitikens befastande i texten – som fransmännen röstade nej till – är kvar i fördraget. Fördraget urholkar vår militära alliansfrihet ytterligare, ger ingen verklig ökning av de nationella parlamentets makt och ger oss inget undantag från EMU.

Många länder drev långtgående ändringsförslag på toppmötet. Sverige drev ingenting. Detta trots att kritiken är så stark i Sverige mot hur EU lägger sig i bland annat våra kollektivavtal, vår alkoholpolitik och våra allmännyttiga bostadsföretag. Men det är förståeligt – regeringen låter EU göra jobbet med nedmonteringen av den svenska modellen.

Socialdemokratin har hittills hållit en låg profil i denna fråga, trots allt tal om att förnya och lyssna till ”kärleksfulla kritiker”. Men lyckligtvis finns det tid att kräva korrigeringar av regeringens linje. Under hösten ska en regeringskonferens utarbeta det färdiga fördraget, och flera länder kommer sannolikt att driva krav ända fram till det avslutande toppmötet.

Lars Danielsson skriver i SvD den 26 juni att ”det är ofrånkomligt att vi får ett EU med olika hastigheter”. Storbritannien och Danmark har flera undantag från fördragen medan Sverige helt saknar bindande undantag. När riksdagen diskuterade fördraget under våren var utgångspunkten att inga nya undantag skulle medgivas för medlemsländerna. Britternas framförhandlade undantag från överstatligheten på det rättsliga området förändrar situationen.

I höstens förhandlingar kan Sverige kräva undantag från EU-lagstiftningen på områden som arbetsrätt, alkoholpolitik, EMU och EU-försvaret. Med tanke på att Danmark redan har liknande undantag är dessa krav inte alls orimliga.

Nästa val i Sverige är valet till EU-parlamentet 2009. Om socialdemokratin framstår som en hejarklack till regeringen riskerar vi att återigen ett nederlag i stil med de tre tidigare EU-valen där partiet fått resultat mellan 25 och 28 procent.

Debatter om folkomröstningar pågår redan i åtskilliga länder. Bland annat står det redan klart att det kommer att bli en folkomröstning på Irland. EU-kommissionens tidigare ordförande Jacques Delors (s) har uttalat sig för en fransk folkomröstning. De holländska socialdemokraternas parlamentariske ledare har sagt att han ”inte ser ett enda argument mot”

en folkomröstning. Labourregeringen har tidigare utlovat en brittisk folkomröstning och får svårt att inte följa det löftet.

Socialdemokratin kan välja att sluta upp bakom regeringen och motsätta sig folkomröstning. Detta stärker intrycket av att de ledande partierna gör upp över folkets huvuden och är receptet för ett svagt resultat i EU-parlamentsvalet. Alternativt driver vi socialdemokrater kravet på att folket ska få säga sitt, och låter regeringen stå med hundhuvudet för att de inte tillåter en folkomröstning om det fördrag de förhandlat fram.

EU-politiken kan inte undantas från socialdemokratins förnyelseprocess. Det är hög tid att börja ompröva den politik som misslyckats både med att försvara den svenska modellen från EU:s jurister och byråkrater och med att bygga upp ett folkligt förtroende för unionen. Ett första steg i att få partiet att gå i takt med våra egna medlemmar och sympatisörer är att ställa krav på undantag och folkomröstning kring den ompaketerade EU-grundlagen.

ANNA HEDH
EU-parlamentariker (s)

PETER GUSTAVSSON
S-debattör och kommunalpolitiker i Uppsala